

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Pavla Koláře a soudců JUDr. Ladislava Bognára a Mgr. Petra Juračky ve věci

navrhovatelů: **a) J.T.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX

b) J.D., narozený XXXXX bytem XXXXX

c) V.P., narozený XXXXX bytem
XXXXX

d) Z.K., narozená XXXXX bytem XXXXX

všichni navrhovatelé zastoupeni advokátem Mgr. Jakubem Hartmanem
sídlem Janáčkova 333, 666 01 Tišnov

za účasti: **DRUŽBA, stavební bytové družstvo**, IČO 000 47 708
sídlem Kapucínské náměstí 100/6, Brno-město, 602 00 Brno
zastoupené advokátem JUDr. Vladimírem Kristýnem
sídlem Koblížná 47/19, 602 00 Brno

o **vyslovení neplatnosti usnesení shromáždění delegátů účastníka**, k odvolání navrhovatele
a) proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 22. 1. 2019 č. j. 19 Cm 170/2018-47,

takto:

I. Usnesení soudu prvního stupně se ve vztahu mezi navrhovatelem a) a DRUŽBOU, stavebním bytovým družstvem ve výroku I **potvrzuje** a ve výroku II **mění** tak, že DRUŽBA, stavební bytové družstvo je povinno zaplatit navrhovateli a) na náhradu nákladů řízení částku 15.455 Kč k rukám zástupce navrhovatele a) do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

II. DRUŽBA, stavební bytové družstvo je povinno zaplatit navrhovateli a) na náhradu nákladů odvolacího a dovolacího řízení částku 35.010 Kč k rukám zástupce navrhovatele a) do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Shora označeným usnesením soud prvního stupně rozhodl, že nevyslovuje neplatnost usnesení shromáždění delegátů přijatých pod bodem 8 na zasedání konaném dne 4. 6. 2018, kterými byli zvoleni členové představenstva, kontrolní komise a jejich náhradníci (výrok I), a druhým výrokem stanovil, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud konstatoval, že čl. 4.1 volebního řádu družstva omezuje pasivní volební právo jeho členů, neboť družstevníci,

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.

kteří nejsou členy samospráv (protože ty buď zanikly, nebo je družstvo nevytvořilo), nemohou být jako kandidáti do voleb orgánů družstva navrženi nikým jiným, než představenstvem či kontrolní komisí. Dále účastník vytvořil nerovnoměrné volební obvody, v důsledku čehož delegát zvolený za obvod někde zastupuje desítky členů, jinde však až stovky členů družstva, tedy váha hlasů členů družstva je velmi rozdílná. Přes uvedená zjištění však soud prvního stupně dle ust. § 260 občanského zákoníku nevyslovil neplatnost napadeného rozhodnutí, neboť v případě vyhovění návrhu by družstvo nemělo statutární orgán a musel by mu být ustanoven hmotněprávní opatrovník, což není v zájmu družstva hodném ochrany. Výrok o nákladech řízení soud odůvodnil ust. § 150 o.s.ř. s tím, že návrh na zahájení řízení shledal důvodným a zamítl jej pouze dle ust. § 260 občanského zákoníku.

2. Proti rozhodnutí podali všichni navrhovatelé odvolání s tím, že soud chybně aplikoval ust. § 260 občanského zákoníku, poněvadž se nevypořádal se závažnými právními následky nezákonného postupu účastníka. Tyto následky odvolatelé spatřovali v porušení základních principů družstevnictví, kterými jsou rovnost hlasů členů a rozhodování většinou hlasů. Krajskému soudu také vytkli, že se nezabýval omezením aktivního volebního práva, když nepřipuštěním některých kandidátů do voleb ztratili ostatní členové možnost pro ně hlasovat. Dle odvolatelů není nutná právní ochrana družstva před případnou absencí členů statutárního orgánu, neboť vyhověním návrhu by nebylo dotčeno postavení ředitele družstva, který za družstvo vystupuje na základě generální plné moci, navíc běžnou činností družstva zajišťují jeho zaměstnanci. Odvolání brojilo též proti výroku o nákladech řízení s tím, že nebylo-li důvodnému návrhu vyhověno jen pro aplikaci ust. § 260 občanského zákoníku, mají navrhovatelé právo na náhradu nákladů. V návaznosti na rozhodnutí dovolacího soudu navrhovatel a) argumentoval, že není tvrzeno ohrožení konkrétních práv třetích osob, což jediné může být důvodem pro aplikaci ust. § 260 občanského zákoníku, naopak nerozhodné jsou případné komplikace družstva či jeho členů v důsledku neplatnosti rozhodnutí.
3. Účastník k odvolání uvedl, že zájmem navrhovatelů je pouze destabilizace družstva; navrhovatelé a), b) a c) jsou či byli delegáty nebo členy statutárního orgánu účastníka, a volební řád, stanovy a ani usnesení o vymezení volebních obvodů nikdy nerozporovali, naopak jako delegáti hlasovali pro jejich přijetí; navrhovatelé b) a c) pak byli opakovaně zvoleni za členy představenstva a podíleli se na přípravě voleb v roce 2018. Při určení volebních obvodů se vycházelo z historicky dané struktury a velikosti samospráv (1 delegát na 16 – 165 bytů) a z rozdílné majetkové účasti člena vlastníka oproti členu nájemci. Dle účastníka volba proběhla v souladu se zákonem a stanovami. V reakci na pozdější rozhodnutí Nejvyššího soudu účastník doplnil, že všichni členové družstva mohli v rámci svých volebních obvodů volit delegáty a navrhopvat kandidáty, zařazení členů – vlastníků s řádově o statisíce nižší majetkovou účastí do obvodu, který měl tomu odpovídající vyšší počet členů na jednoho delegáta, nepoškodilo zájmy družstva, jeho členů a ani navrhovatelů. Případné vyslovení neplatnosti napadeného usnesení o volbě statutárního orgánu by mělo široké a závažné dopady, neboť družstvo spravuje vysoký počet nemovitostí, nastaly by výrazné potíže ohledně sjednávání a správy revitalizačních dotačních projektů, zastavily by se převody bytů do vlastnictví členů, poněvadž pouze představenstvo je oprávněno uzavírat takové smlouvy, nemohly by být schváleny výroční zprávy a účetní závěrky, absence statutárního orgánu by měla za následek ztrátu důvěry třetích osob, přičemž družstvo vykonává pro třetí osoby správu 280 objektů, což představuje základní část jeho příjmů. Namítají-li navrhovatelé, že družstvo může svou činnost vykonávat prostřednictvím ředitele, pak tomu tak není, protože ředitel má velmi omezené kompetence, když družstvo zastupuje jen na základě zmocnění ke konkrétním úkonům. Účastník také poukázal, že družstvo má přes 4.000 členů a spravuje více než 13.000 bytů, neplatnost volby orgánů by vedla k destabilizaci, nejistotě a škodám, a také by znemožnila řádné konání nových voleb na období let 2023 až 2028, na jejichž novém uspořádání v souladu s rozhodnutím Nejvyššího soudu stávající představenstvo pracuje. Účastník byl proto

názoru, že jsou splněny podmínky pro nevyslovení neplatnosti usnesení dle ust. § 260 občanského zákoníku.

4. Odvolací soud usnesením ze dne 27. listopadu 2019 č. j. 8 Cmo 146/2019-85 změnil rozhodnutí soudu prvního stupně tak, že návrh zamítl a rozhodl o povinnosti navrhovatelů zaplatit účastníku na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 10.567 Kč. Volební systém v družstvu je upraven tak, že volba členů představenstva, kontrolní komise a jejich náhradníků, se koná na shromáždění delegátů, každý delegát má jeden hlas. Delegáti jsou nominováni volebními obvody, které vytváří a zrušuje představenstvo družstva, každý volební obvod volí jednoho delegáta. Základní organizační jednotkou družstva a volebním obvodem jsou samosprávy jednotlivých objektů. Samosprávy mají velmi odlišný počet členů, specifické volební obvody jsou vytvořeny po nájemce nebytových prostor a členy, kterým byl byt převeden do vlastnictví; delegáti tedy reprezentují volební obvody, které mají značně rozdílný počet členů. Tento volební systém neměl odvolací soud za rozporný se zákonem, stanovami či mravy. Úpravu voleb si družstvo vymezilo ve stanovách a volebním řádu způsobem neodporujícím zákonu, platnost přijetí této vnitřní úpravy nebyla zpochybněna. Volební systém odpovídá rozsáhlosti družstva, rozdílné velikosti samospráv a tomu, že členy družstva jsou vedle nájemců družstevních bytů také vlastníci bytových jednotek a nájemci nebytových prostor, tedy jde o skupiny členů s nesourodými zájmy a vztahy k družstvu. Článek 4.1 volebního řádu, dle něhož návrhy kandidátů do představenstva a kontrolní komise předkládá shromáždění delegátů volební komise dle návrhů přijatých na členských schůzích samospráv, představenstva a kontrolní komise, měl odvolací soud rovněž za korektní s tím, že jde o detailnější úpravu ve vztahu k obecné úpravě obsažené v čl. 9 písm. b) stanov (člen družstva má právo volit a být volen do orgánů družstva, má-li plnou způsobilost k úkonům), přičemž tato zvláštní úprava není s obecnou úpravou v rozporu, nýbrž ji doplňuje. Nutnost nominace kandidáta některým z uvedených orgánů družstva, nezasahuje do práva člena volit a být volen deklarovaného ve stanovách a ust. § 575 odst. 1 písm. a) z.o.k., tato vnitřní úprava nominace kandidátů volebním řádem neodporuje zákonu a stanovám.
5. K dovolání navrhovatele a) Nejvyšší soud rozhodnutím ze dne 2. 12. 2021 č. j. 27 Cdo 1268/2020-118 usnesení odvolacího soudu ve vztahu mezi navrhovatelem a) a DRUŽBOU, stavebním bytovém družstvu zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Dovolací soud konstatoval, že stanovy družstva mohou přiměřeně upravit výkon práva člena družstva navrhopvat kandidáty, včetně sebe samého, na členy volených orgánů, avšak *„úprava ve stanovách nesmí právo člena družstva volit a být volen nepřiměřeně omezovat a nesmí jeho výkon činit závislý na vůli členů volených orgánů. Nepřichází proto v úvahu, aby právo člena družstva volit či být volen bylo podmíněno souhlasem představenstva či jiného voleného orgánu družstva. Taková úprava stanov by odporovala § 575 odst. 1 z. o. k. Taktéž nemůže obstát (jako diskriminační) omezení, které pasivní volební právo podmiňuje nominací ze strany samosprávy, je-li tu skupina členů družstva, kteří nejsou zařazeni do žádné ze samospráv, ani do jiné obdobné organizační jednotky družstva, která by mohla podávat nominace. ... Podmiňovalo-li družstvo v projednávané věci právo členů družstva navrhopvat kandidáty na členy představenstva a kontrolní komise souhlasem „členské schůze“ samosprávy, ačkoliv cca třetina členů družstva nebyla zařazena do žádné ze zřízených samospráv, popř. souhlasem představenstva či kontrolní komise, porušilo práva členů družstva zakotvená v posledně označeném ustanovení. Jde přitom o porušení zákona, jež odůvodňuje (může odůvodnit) vyslovení neplatnosti usnesení shromáždění delegátů o volbě členů představenstva a kontrolní komise (a jejich náhradníků).“* Nejvyšší soud dále zdůraznil rovnost členů družstva jako základní zásadu družstevní demokracie, která se promítá i v pravidle „jeden člen, jeden hlas“, s tím, že případná odchylka od této zásady ve stanovách musí být nediskriminační, ospravedlnitelná a přiměřená. U bytového družstva je možnost odchylky od uvedené zásady dále omezena tím, že dle ust. § 755 z.o.k. stanovy mohou vyšší počet hlasů přiznat toliko těm členům, kteří jsou nájemci družstevních bytů, v souladu s obecným principem rovnosti členů však musí být počet hlasů přiznaný těmto členům shodný. Volební obvody proto musí být zřízeny tak, aby na jednoho delegáta připadal zásadně stejný počet členů Nejvyšší soud uzavřel, že *„vytvořilo-li představenstvo*

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.

družstva v projednávané věci volební obvody tak, že v některých volebních obvodech volilo jednoho delegáta 21 až 30 členů a v jiných volebních obvodech několik set členů, v rozporu se zákonem i stanovami družstva významně narušilo princip rovnosti členů, neboť váha hlasů jednotlivých členů se v důsledku takového postupu představenstva značně liší. Již sama tato okolnost odůvodňuje (může odůvodnit) vyslovení neplatnosti usnesení shromáždění delegátů, jebož delegáti byli zvoleni v takto vytvořených volebních obvodech.“

6. Odvolací soud na tomto místě zdůrazňuje, že aktuální řízení probíhá již jen mezi navrhovatelem a) a účastníkem řízení. Vůči navrhovatelům b), c), d) řízení pravomocně skončilo rozhodnutím Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 11. 2019 č. j. 8 Cmo 146/2019-85, proti němuž podal dovolání pouze navrhovatel a/.
7. Vycházejí ze závazného právního názoru Nejvyššího soudu odvolací soud uzavírá, že usnesení shromáždění delegátů ze dne 4. 6. 2018 o zvolení členů představenstva, kontrolní komise a jejich náhradníků, jsou neplatná, neboť ve stanovách a volebním řádu obsažená úprava volebního práva, na jejímž základě proběhly v roce 2018 volby, je rozporná se zákonem. V podrobnostech viz shora citované rozhodnutí Nejvyššího soudu.
8. Podle názoru odvolacího soudu pak jsou ve věci splněny podmínky pro aplikaci ust. § 260 odst. 1 občanského zákoníku, dle něhož soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu družstva hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit.
9. Dovolací soud sice konstatoval, že v této věci došlo k porušení základní zásady družstevní demokracie, tj. rovnosti členů družstva, automatickým následkem ale není vznik závažných právních následků. Volbami bylo především zajištěno, že účastník má statutární orgán, který až dosud vykonává svoji funkci. Volby proběhly na základě vnitřní úpravy včleněné do stanov a volebního řádu, samotná platnost přijetí úpravy volebního systému ale napadena nebyla. Došlo-li k nesprávnému nepřipuštění kandidatury některých členů a nerovnosti hlasů členů v důsledku značně rozdílných volebních obvodů pro volby delegátů, příčinou toho byl nezákonný volební systém, nikoliv samotná usnesení o výsledcích voleb do orgánů družstva přijatá na schůzi delegátů dne 4. června 2018. Napadená usnesení tedy neměla pro členy, a to ani navrhovatele, a ani pro družstvo, závažné následky, protože si nelze dost dobře představit, jaké jiné „správné“ usnesení o výsledku voleb mělo být přijato.
10. Odvolací soud má za splněnou i druhou nezbytnou podmínku aplikace ust. § 260 odst. 1 občanského zákoníku, tedy že nevyslovení neplatnosti je v zájmu družstva hodném právní ochrany. Neplatnost volby členů statutárního orgánu by ohrozila stabilitu vnitřních poměrů družstva, vyvolala právní nejistotu ohledně jednání za účastníka a měla by také výrazný dopad na činnost družstva, a to zejména ve vztahu ke třetím osobám. Vše uvedené navíc umocňuje mimořádná velikost bytového družstva, množství spravovaných objektů a právních vztahů, a proto se lze důvodně domnívat, že ani zmocněný ředitel by nezabránil negativním důsledkům absence statutárního orgánu. V neposlední řadě odvolací soud přihlíží také k tomu, že funkční období členů statutárního orgánu uplyne v polovině příštího roku, tedy relativně zanedlouho, přičemž prioritní činností stávajícího představenstva musí být úprava volebních norem a obvodů tak, aby byla souladná se zákonem. Ustálená judikatura (z posledních rozhodnutí viz např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 2030/2020) navíc dovodila, že nejsou-li dány zvláštní okolnosti, jež by odůvodňovaly vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu korporace přesto, že porušení právních předpisů, stanov či dobrých mravů nemělo závažné následky, bude vždy dán zájem korporace na tom, aby soud neplatnost rozhodnutí nevyslovil.
11. Vzhledem k uvedenému odvolací soud dle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně, který neplatnost napadených usnesení nevyslovil, ve vztahu mezi stávajícími účastníky řízení, jako věcně správné.

12. Dospěje-li soud v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení orgánu právnické osoby k závěru, že rozhodnutí je neplatné, neplatnost však dle ust. § 260 občanského zákoníku nevysloví, judikatura (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4138/2016) dovodila, že při rozhodování o nákladech řízení je třeba vyjít z toho, že navrhovatel byl ve věci zcela úspěšný. Odvolací soud proto dle ust. § 220 o.s.ř. ve vztahu mezi aktuálními účastníky řízení změnil nesprávný nákladový výrok soudu prvního stupně a rozhodl o povinnosti účastníka řízení zaplatit dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. navrhovateli a) náhradu nákladů řízení za soudní poplatek za návrh ve výši 2.000 Kč, odměnu advokáta ve výši dle ust. § 9 odst. 4 písm. c), § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. 4 x 2.480 Kč (zástupce navrhovatele činil společné úkony právní služby při zastupování původně všech navrhovatelů, proto je sazba odměny snížena o 20 %, počet zastupovaných účastníků však zohlednit již nelze, neboť o nákladech řízení mezi navrhovateli b), c) a d) a účastníkem řízení bylo pravomocně rozhodnuto usnesením odvolacího soudu ze dne 27. 11. 2019 č. j. 8 Cmo 146/2019-85) za převzetí zastoupení, návrh na zahájení řízení, účast u jednání soudu dne 15. ledna 2019 a závěrečný návrh, k jehož samostatnému vyhotovení došlo na výzvu soudu, paušální náhrada hotových výdajů 4 x 300 Kč dle ust. § 13 odst. 4 vyhlášky a DPH dle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř., celkem tedy 15.455 Kč.
13. Navrhovateli a/ přísluší rovněž právo na náhradu nákladů odvolacího řízení za poplatek za odvolání ve výši 2.000 Kč, poplatek za dovolání ve výši 14.000 Kč, odměnu advokáta 2 x 2.480 Kč za odvolání do rozhodnutí soudu prvního stupně a účast u jednání odvolacího soudu dne 27. 11. 2019, odměnu advokáta 2 x 3.100 Kč (zástupce již zastupoval pouze navrhovatele a), proto nedochází ke snížení odměny) za dovolání a účast u jednání odvolacího soudu dne 16. 3. 2022, paušální náhradu 4 x 300 Kč, náhradu cestovních výdajů za cesty k odvolacím jednáním, tedy dne 27. 11. 2019 cesta Brno – Olomouc a zpět, tj. 160 km vozidlem s kombinovanou spotřebou 6,6 l benzínu/100 km, což dle vyhl. č. 333/2018 Sb. představuje částku 1.005 Kč, dle ust. § 14 odst. 3 vyhl. náhrada za promeškaný čas 400 Kč, a dne 16. 3. 2022 cesta Tišnov – Olomouc a zpět, tj. 207 km vozidlem s kombinovanou spotřebou 5 l nafty/100 km, což dle vyhl. č. 511/2021 Sb. představuje částku 1.346 Kč, za náhradu za promeškaný čas ve výši 600 Kč dle ust. § 14 odst. 3 vyhl., a za DPH, celkem tedy 35.010 Kč.
14. Lhůty k plnění jsou určeny v souladu s ust. § 160 odst. 1 o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **může** účastník podat dovolání k Nejvyššímu soudu do dvou měsíců od jeho doručení u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Bylo-li odvolacím soudem vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta od doručení opravného usnesení. Dovolání je přípustné, jestliže toto rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud (§ 237 a § 239 o.s.ř.).

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněně domáhat výkonu rozhodnutí, popř. exekuce.

Olomouc 16. března 2022

JUDr. Pavel Kolář v.r.
předseda senátu

Jana
Sedláčková

Digitálně podepsal Jana
Sedláčková
Datum: 2022.04.11 10:25:27
+02'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.